

TYGODNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, ROLNICZY I OŚWIATOWY. — WYCHODZI NA KAŻDĄ NIEDZIELĘ.

Prenumerata wynosi rocznie: w Polsce 1000 Marek (półrocznie 500 Marek), w Niemczech 80 Mk, w Ameryce 2 Dol.
Konto Polskiej Poczty Kasy Oszczędności Nr. 140.957.

Numer pojedynczy wszędzie

30 Mk

Adres Redakcji i Administracji oraz Biura bezpłatnej Porady prawnej:
Kraków, ulica Dunajewskiego Nr. 5, II. piętro (oficyny).
Redaktor naczelny i wydawca: Poseł Zygm. Klemensiewicz.

Nr. 17.

Kraków, dnia 23 kwietnia 1922 roku.

Rok XXIII.

Do Ludu pracującego!

TOWARZYSZE! ROBOTNICY!

Niech żyje 1-y Maj!

Poraz czwarty wzywamy Was do majowego obchodu w Polsce niepodległej. W dniu międzynarodowego święta robotniczego ustanie praca. Lud pracujący wyjdzie tłumnie na ulice pod sztandary czerwone, aby zaświadczyć, że niezłomną jest w nim wola zwycięstwa, że to zwycięstwo przygotowuje i organizuje świadomym, uporczywym wysiłkiem.

Chwila jest niezmiernie ciężka dla klasy robotniczej całego świata. Skutki wojny targają wciąż życiem gospodarczym Europy. Szaleje drożyzna i spekulacja, a jednocześnie kryzys przemysłowy. Bezrobocie stało się nieszczęściem powszechnym, spycha masy robotników na samo dno nędzy.

Gospodarze i polityczne stosunki między państwami wciąż są zawichrzone i zaognione. Dalecy jesteśmy od zabezpieczonego pokoju. Wszędzie panuje niepewność jutra. Zamiast prawdziwej Ligi narodów widzimy węzowisko sprzecznych interesów i groźbę nowych wojen.

TOWARZYSZE! ROBOTNICY!

Wobec panującego powojennego bezładu kapitalistycznego tem większe, tem wspanialsze są zadania Socjalizmu — Socjalizmu opartego na wolności i samodzielności mas pracujących Socjalizmu twórczego, zwalczającego kapitalistyczny wyzysk i cały dzisiejszy ustrój, lecz nie na to aby go zastąpić despotyzmem „sowieckiej” biurokracji i gospodarczą ruiną.

W dniu 1 Maja proletaryat całego świata wypowie się:

za nowym ustrojem społecznym i w dążeniu do niego za natychmiastowymi reformami społecznymi;

za pokojem powszechnym;

za międzynarodowym braterstwem proletariatu i jedną Międzynarodówką socjalistyczną.

Lud pracujący polski musi ze szczególną siłą rzucić rękawicę panoszącej się u nas reakcji. — Dąży ona coraz zuchwalej do wzięcia w swoje ręce niepodzielnej władzy — do wzmocnienia i utrwalenia rządów ciemnoty klerykalnej, ucisku mniejszości narodowych, niczem nie krępowanego wyzysku paskarskiego.

Reakcja dąży do obalenia 8-godz. dnia pracy, Kas chorych, do pozbawienia robotników prawa strajku, knuje stany wyjątkowe, drwi z podstawowych swobód obywatelskich.

W dniu 1 Maja wystąpimy:

przeciw reakcji i klerykalizmowi!

przeciwko polityce prześladowań narodowych! przeciwko zamachom reakcji na prawa robotnicze!

Pierwszego Maja proletaryat polski domagać się będzie:

pożytecznych robót publicznych i zapomóg dla bezrobotnych!

utrzymania w całej rozciągłości ustawy o ochronie lokatorów!

energicznych środków przeciwko drożyznie i paskarstwu!

wykonania ustawy inwalidzkiej!

wysokiego opodatkowania bogaczy!

powszechnego nauczania!

TOWARZYSZKI! TOWARZYSZE!

Sztandar nasz jest sztandarem wszystkich wyzyskiwanych. Żądania nasze wyrażają potrzeby wszystkich ludzi pracy — robotników miejskich i wiejskich, inteligencji pracującej, włościan małorolnych. Wzywamy więc wszystkich ludzi pracy, aby 1-go maja przyłączyli się do szeregów socjalistycznych, aby stanęli pod dumnym znakiem wyzwolenia pracującej Ludzkości.

Niech dzień 1-go maja będzie dniem łączności wszystkich ludzi pracy w imię wspólnego frontu walki klasowej w szeregach Polskiej Partii Socjalistycznej.

TOWARZYSZE! ROBOTNICY!

Dzień 1-y maja — to święto Wasze! Niech staną wszystkie fabryki, warsztaty, folwarki, biura!

Woła Was Wiosna, woła idące Nowe Życie solidarnej, wyzwolonej Pracy!

Niech żyje międzynarodowa solidarność proletariatu!

Niech żyje Socjalizm!

Niech żyje Polska Partia Socjalistyczna!

Niech żyje 1-y Maj!

Centralny Komitet Wykonawczy
Polskiej Partii Socjalistycznej.

Pierwsze dni konferencji genueńskiej

Sztuczny nastrój. — Blok rosyjsko-niemiecki. — Spór delegata Francji, p. Barthou z Cziczerinem. — P. Skirmunt w Komisji politycznej.

Po długich i uciążliwych przygotowaniach przyszedł do skutku zjazd przedstawicieli wszystkich państw. Zjazd ten na samym początku swych obrad, okazuje nieudolność do kierowania losami Europy i do dłuższego bytu. Konferencja ta bowiem jest tworem sztucznym, zbiorowiskiem najrozmaitszego rodzaju typów społeczeństw, zupełnie ze sobą niezgranych i nie mających chęci do szczerego zbliżenia się. Pierwsze już posiedzenie zostało zamącone sporem p. Barthou przedstawiciela Francji, z Cziczerinem.

I doszło nawet do tak silnego napięcia, iż zdawało się, iż rozbić konferencję jest nieuniknionem. Dzięki jednak wpływowi poważnych polityków spór został zatuszowany. Po pierwszym posiedzeniu dały się rozróżnić dwa zasadnicze obozy: rosyjsko-niemiecki, poparty przez angielsko-włoski blok i francusko-japoński, poparty przez blok polsko-rumunski. Otóż obozy te rozpoczęły natychmiast zacięcie się zwalczać. Inicjatywę ku temu dała z jednej strony Rosja, a z drugiej Francja. Rosja bowiem przybywając do Ge-

nuy nie miała nic ani do stracenia, ani do zyskania.

Z tego to powodu stanęło na bardzo skrajnym stanowisku, przyczyniając się w ten sposób do zniszczenia i tak zresztą iluzorycznego pokoju. W Francji natomiast dominuje obecnie nacjonalizm, który się w ostatnich miesiącach silnie spotęgował. Pod naciskiem tego rządu p. Barthou wystąpił z postulatami, tak bezwzględnie, iż wprowadziły one w oburzenie zarówno delegatów Rosji, jak Anglii, Polski i innych państw. Dopiero interwencja p. Forety i Lloyd George'a załagodziła groźny zatarg. Jedną z najważniejszych komisji, to komisja polityczna. Otóż do komisji tej weszli przedstawiciele najpotężniejszych mocarstw, jako to Lloyd George, Szancer (Włochy), Cziczerin, Wirth (Niemcy) i Skirmunt. Zdobył mandat w tejże komisji, jest niewątpliwie wielkim zwycięstwem Polski. Zaznaczyć przy tem należy, iż za Polską głosowały nie tylko państwa bałtyckie i małej ententy, ale też dominiony angielskie (N. Zelandya, Kanada i inne). W stosunku do poprzedniego stanowiska Polski na forum międzynarodowej polityki jest to bardzo wielki sukces.

Wracając do zatargu, który miał miejsce na konferencji, należy wymienić następujące przy-czyny:

Cziczerin domagał się jak najszybszego rozbrojenia państw europejskich, kontrolowanego przez sąsiednie narody (tyczyło to głównie Francji).

P. Barthou odpowiedział wówczas, iż punkt ten nie był włączony w porządek dzienny, i z tego powodu nie może być rozpatrywanym. Mówiąc nawiasem Rosja posiada pięć razy tyle wojska, co Francja.

Odpłacając się Rosji domagał się p. Barthou, wraz z przedstawicielami Rumunii i Japonii, dopuszczenia niepodległej Gruzji na konferencję. Cziczerin wówczas oświadczył, iż jest to atak na posiadłości Rosji i w razie przyjęcia owego wniosku, będzie zmuszony do natychmiastowego opuszczenia sali obrad.

Groźniejszym jednak było starcie p. Barthou z Lloyd Georgem. Na posiedzeniu komisji politycznej domagał się bowiem p. Barthou, wykluczenia delegacji niemieckiej z tejże komisji, gdyż według uchwały komisji reparacyjnej mają być w maju przewidziane ze strony Francji i Belgii środki przymusowe przeciw Niemcom. Otóż premier angielski sprzeciwił się wnioskowi Francji i zagroził swym wyjazdem do Londynu, o ileby przyszło do represyj wobec Niemiec.

Tak wygląda przebieg konferencji genueńskiej. Sam początek nic dobrego nie wróży, jednakowoż możliwem jest no i wierzymy w to, iż dobra wola delegatów potrafi szarmonizować i szarmonizuje owe przeciwnie nastroje podnieconych umysłów. Bez wątpienia tak skrajne stanowisko, jakie zajmuje delegacja francuska, uniemożliwi wszelkie współdziałanie. Nawet Lloyd George, który w ostatnich czasach okazał się tak uступliwym wobec Francji zagroził swym wyjazdem, a cóż dopiero inni delegaci? Jest to bez kwestyi, wybuch tych tłumionych ogni, które kipiały od dłuższego czasu w sercach francuskich, nie mające sposobności do wyładowania się. Prawdopodobnie, gdy miną pierwsze hurze, atmosfera konferencji załagodzi się, i owe wrogie namiętności znikną, a w ich miejsce wstąpi duch zgody i porozumienia. W każdym razie nie tracmy nadziei i ufajmy!!

GrS.

Towarzysze! Pamiętajcie o święcie robotniczym 1. Maja

Zwoływanie Zgromadzeń i Zebrań

Okólnikiem z dnia 11. II. 922 r. Nr. T. B. B. 806 wydało Ministerstwo Spraw Wewnętrznych rozporządzenie, dotyczące porządku zwoływania i przebiegu zgromadzeń i zebrań — który poniżej przytaczamy:

Wobec licznych zapytań ze strony władz lokalnych w sprawach dotyczących porządku zwoływania zgromadzeń i zebrań, jak i samego ich przebiegu, zachodzi obecnie potrzeba uregulowania tej sprawy. Oczywiście, zasadnicze swoje rozwiązanie zagadnienia znajdzie w nowej, będącej w opracowaniu ustawie o zebrań i zgromadzeniach, które posłuży do ostatecznego ugruntowania w Rzeczypospolitej wolności słowa i zgromadzeń oraz definitywnego uporządkowania tej, tak ważnej dziedziny życia publicznego. Rozwinięte w wysokim stopniu nasze życie publiczne i polityczne domaga się, jak świadczą o tem sprawozdania władz lokalnych, chociażby prowizorycznego uregulowania tej sprawy. Okólnik niniejszy ma na celu uporządkowanie sprawy zebrań i zgromadzeń w tym celu, aby z jednej strony ugruntować wśród ludności i władz konstytucyjną wolność słowa, z drugiej strony obronić tę wolność przed zamachami na nią rozmaitych czynników występnych. Wyłączeniem tu zasadami kierowano się przy wydawaniu w tej samej sprawie okólnika Nr. 447 z dnia 17 marca 1921 r. (BB. 5817) Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. z dnia 30 kwietnia 1921 r. Nr. 4. Moc obowiązująca tego okólnika wygasła równocześnie z wygaśnięciem mocy ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. i obecnie jedyną podstawą prawną dla postępowania władz administracyjnych w omawianej dziedzinie są „Przepisy i zgromadzeniach” (dodatek do art. 115 według Dekretu) ukazu (z dnia 4-17 marca 1906 r. Zbiór Praw Ces. Ros. T. XIV). Przepisy te powinny być stosowane z uwzględnieniem wskazań niniejszego okólnika, który daje możność nie stosowania niektórych zbędnych ograniczeń, zawartych w cytowanych przepisach, a które nie odpowiadają duchowi naszej państwowości.

ZGROMADZENIA NIEPUBLICZNE (POUFNE).

W ten sposób odnośnie do zebrań i zgromadzeń przede wszystkim rozróżniać należy dwie kategorie zasadnicze: **publiczne i niepubliczne.**

Zgromadzenia niepubliczne wolno urządzać bez zawiadomienia i pozwolenia władz. Jako zgromadzenia tego rodzaju uważać należy jedynie zgromadzenia, odbywające się w lokalach zamkniętych i odpowiadające jednemu z następujących warunków: mogą to być 1) zebrania, lub posiedzenia najrozmaitszych legalnych stowarzyszeń, instytucji, organizacji itp., 2) zebrania lub posiedzenia, których wszyscy uczestnicy znani są osobiście inicjatorom lub przewodniczącym zebrań i są przez niego imieniem w formie pisemnej zaproszeni. O ile zebranie odpowiada wyżej wyszczególnionym warunkom, to zgromadzenie może być uważane za niepubliczne, chociażby nawet odbywało się w lokalu specjalnie wogóle przeznaczonym do zgromadzeń publicznych. Władze administracyjne mają prawo i obowiązek czuwania nad tem, aby czynniki niepowołane nie nadużyły zgromadzeń niepublicznych w jakimkolwiek celu (przeciw- nym prawu). Wobec tego władze administracyjne mają prawo kontrolować zebrania niepubliczne w sposób podany w okólniku Nr 477, a mianowicie: za pośrednictwem specjalnie delegowanego taktownego, umundurowanego funkcjonariusza policji państwowej. Władza sprawdza, czy zebranie odpowiada wyłączonej tu wa-

runkom. Sprawdzanie odbywa się za pośrednictwem przewodniczącego, z którym wyłącznie porozumiewa się funkcjonariusz policji. Gdyby przewodniczący odmówił funkcjonariuszowi policji pomocy lub wyjaśnień, lub gdyby okazało się, że zebranie odbywa się bez przewodniczącego, funkcjonariusz rozwiązuje zebranie i następnie, w razie potrzeby, policja usuwa i rozprasza zgromadzonych. O ile zaś okazuje się, że na zebraniu są osoby nieznane osobiście przewodniczącemu lub inicjatorowi zebrań, względnie nie posiadające zaproszeń, w takim razie funkcjonariusz policji wzywa jednokrotnie przewodniczącego zebrań do usunięcia owych osób, gdyby zaś zebranie to lub interwencja przewodniczącego nie odniosła skutku, funkcjonariusz policji rozwiązuje zebranie, jak wyżej. **Przedstawiciele władzy lub funkcjonariusze policji nie mogą przysłuchiwać się tokowi obrad zebrań i zgromadzeń niepublicznych, w wypadkach jednak, gdy powezmą władność o niezgodnym z prawem przebiegu zebrań, względnie przebieg ten jest o tyle burzliwy, że popada w sprzeczność z porządkiem publicznym, wówczas w pierwszym wypadku bez uprzedzenia, w drugim po jednokrotnem uprzedzeniu przewodniczącego rozwiązuje zgromadzenie, jak wyżej.**

ZGROMADZENIA W WYŻSZYCH ZAKŁADACH NAUKOWYCH.

Specjalnie zgromadzenia i zebrania, odbywające się na terytorium wyższych zakładów naukowych, w myśl zasady autonomii takowych, nie podlegają żadnej kontroli ze strony władz administracyjnych lub policji, wszelka interwencja tych władz na wspomnianem terytorium może mieć miejsce jedynie na wezwanie rektora lub innej, o równej jemu władzy osoby, lub w wypadkach zupełnie wyjątkowych, jako to wyraźnie pogwałcenie prawa, jedynie z jednoczesną powiadomieniem o tem odpowiedniej władzy akademickiej. (art. 4).

ZGROMADZENIA PUBLICZNE.

Zgromadzenia publiczne rozróżniać należy, odbywające się w lokalach zamkniętych i pod **otwartem niebem.** Zgromadzenia pierwszej kategorii odbywać się mogą po zawiadomieniu o zamiarze ich odbyciu miejscowej władzy administracyjnej I-szej instancji. W powiadomieniu takim muszą być wskazane co najmniej dwa nazwiska osób, zwołujących zebranie i ich dokładne adresy oraz projektowany porządek dzienny. Władza administracyjna pierwszej instancji może zabronić zebrań: o ile ono może zagrażać bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu. Powiadomienie takie doręczonem być musi władzy administracyjnej nie później niż ma 48 godzin, przed otwarciem zgromadzenia. Nieotrzymanie w terminie niepóźniejszym niż 24 godziny przed zamierzonym otwarciem zgromadzenia, odpowiedzi na powiadomienie świadczy, że władza administracyjna przyjęła go do wiadomości i wobec tego zgromadzenie może się odbyć, jako zupełnie legalne.

ZGROMADZENIA POD OTWARTYM NIEBEM.

Odbycie zgromadzenia pod **otwartym niebem** może nastąpić jedynie po uprzednim zezwoleniu lokalnej władzy administracyjnej pierwszej instancji. Podanie o takie zezwolenie powinno odpowiadać tym samym warunkom, co tylko co wspomniane powiadomienie. Władza administracyjna ma obowiązek udzielania odpowiedzi na tego rodzaju podanie w ciągu 48 godzin od chwili otrzymania go (art. 5, 8, 9, 10).

(Dokończenie nastąpi).

1) Aby za pośrednictwem podwładnych mu organów zwołał w poszczególnych miejscowościach narady, złożone z przedstawicieli robotników, pracodawców i przedstawicieli samorządów w celu omówienia kwestji zatrudnienia zdemobilizowanych. Celem narad ma być spowodowanie tak przedsiębiorstw prywatnych jak i samorządów do przyjęcia zdemobilizowanych na naukę z tem zastrzeżeniem, że zatrudnieni otrzymają za czas nauki wynagrodzenie. Narada określi również, ilu zdemobilizowanych ma dane przedsiębiorstwo przyjąć według ustalonego stosunku do ilości stale pracujących robotników, oraz sposób przyjęcia tychże do pracy.

2) Aby udzielił niezbędnych kredytów Stowarzyszeniom byłych wojskowych armii polskiej na założenie warsztatów pracy, celem wyszkolenia zawodowego i zatrudnienia członków oraz udzielił wszelkiej pomocy w siłach fachowych, sprowadzaniu materiałów i warsztatów, dostarczaniu lokali.

Następnie tow. Szczerkowski poprosił komisję o przekazanie jego referatu tow. Ziemięckiemu, z powodu wyjazdu tow. Szczerkowskiego na zjazd do Rzymu. Do próby tej komisja się przychyliła.

1 Maja 1922

DO WSZYSTKICH KOMITETÓW MIEJSKOWYCH PPS W ZACHODNIEJ MAŁOPOLSCE

W myśl uchwały Komitetu Wykonalczego PPS Zachodniej Małopolski wzywamy Was, Towarzysze, do zwołania **zgromadzeń w dniu 1 Maja** z następującym porządkiem dziennym:

1) Braterstwo ludów i powszechne rozbrownienie.

2) Reformy społeczne.

Organizacje, które nie mają zamówionych referentów, powinny się o nich zgłosić **za- wczasu** pod adresem podpisanego Komitetu. **Komitet Obwodowy PPS Zach. Małopolski,**

Kraków, ul. Dunajewskiego 5.

Głosy z Obczyzny

THIERS. 4 kwietnia 1922. Prosimy o podanie składu tutejszego Zarządu Société polonais PPS w naszym piśmie „Prawo Ludu”, który to zarząd został wybrany 12 marca 1922 w Bruai. Thiers w Północnej Francji. Na walnem zgromadzeniu członków ze stowarzyszenia „Siły” PPS weszli do zarządu następujący towarzysze: przewodniczący Krzysztoł Wojciech, zastępca Wróblewski Konrad, sekretarz Opioł Eduard, zastępca Pietrzyk Ludwik, skarbnik Gluza Maciej, zastępca Kiziuk Jan, kolporter Maślanka Feliks, kontrola Mizersa Józef i Panek Józef, za wydział Kolarczyk Andrzej.

Musimy jeszcze zawiadomić ogół towarzyszy, że nas bardzo cieszy, iż znaleźli się towarzysze, którzy nas poparli, bo założyli takie samo Stowarzyszenie jak i my „Siła” pod oznaką PPS tak samo w północnej Francji, tylko w innej miejscowości w Conde. Przewodniczącym Stowarzyszenia w Conde jest tow. Pajak Wojciech. Więc teraz będziemy pracować wspólnie, bo w jedności „Siła”. Musimy również nadmienić, że stali nam tu początkowo na przeszkodzie biedne półgłówki klerykalne, a przezwani wychowankowie Korfatego z Poznania. Ale nie zrobili, ponieważ większość była po naszej stronie! A idea socjalizmu przewyższyła Bogojczyńskich „patryotów”, którzy się wiernie trzymają sutanny. Staramy się również o sztandar na 1-go maja do pochodu, który urządzimy wspólnie z towarzyszami w Conde. Donosimy również, żeśmy urządzili listę na „Fundusz wyborczy PPS”. — Jak tylko wypełnimy zaraz odeszliśmy do Komitetu Okręgowego PPS w Białej.

Cześć Redakcyi „Prawa Ludu”! Cześć naszym Polom Socjalistycznym! Cześć Naczelnikowi Państwa Józefowi Piłsudskiemu! Cześć tow. Morawskiemu! A także cześć Pracownikom Socjalistycznym we Francji! — Z podrowieniem partyjnym **Wojciech Krzysztoł.**

Towarzysze! Rozpowszechniajcie „Prawo Ludu”

Socjaliści w obronie bezrobotnych!

Sejmowa komisja dla badania kryzysu przemysłowego, rozpatrywała wniosek tow. posła A. Szczerkowskiego i tow. w sprawie okazania przez Rząd pomocy materialnej bezrobotnym.

Po obszernej dyskusji został przyjęty następujący wniosek, zgłoszony przez tow. Szczerkowskiego:

„Sejm wzywa Rząd do przedłożenia w ciągu 1 i pół miesiąca Sejmowi projektu ustawy o u-

bezpieczeniu robotników na wypadek bezrobocia.

Biorąc pod uwagę, że kilkanaście tysięcy byłych wojskowych armii polskiej pozostaje bez pracy, a są to ludzie zdolni do pracy, lecz niewykwalifikowani — przeto pracy otrzymać nie mogą i znajdują się w rozpaczliwym położeniu.

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Wzywa się Rząd:

Towarzysze! Pamiętajcie o funduszu wyborczym P.P.S.

Niebezpieczna działalność monarchistów rosyjskich.

Ruch monarchistyczny wzmożł się w ostatnich czasach bardzo silnie, a to dzięki anomaliiom wojennym. Cała Europa jest pokryta gęstą siecią tajnych związków monarchistycznych, operujących liczną rzeszą oddanych im ludzi, jak i silnymi zasobami pieniężnymi. Objawem psychologicznym, tak często w życiu spotykanym jest, iż pewne formy życiowe, przez dłuższy czas zachowywane wzrastają silnie w pojęcia człowieka, stają się tradycją i częścią duszy. Tak się rzecz ma i z dawnym ustrojem, a mianowicie z monarchizmem. Poważna ilość jednostek, przyzwyczajona do cesarzy, czy królów, którzy od niepamiętnych czasów rządili narodami. Przyzwyczajenie to zamieniło się w przywiązanie, mimo iż krwawo dały się we znaki rządy tyranów europejskich. Nawet okrutna wojna światowa nie zdołała przekonać niektórych chorobliwych zwolenników o szkodliwych rządach monarchów. Dlatego też społeczeństwa muszą z całą możliwą siłą przeciwdziałać wszelkim podobnym akcyom. Śmierć ex-króla Karola jest nową silną pobudką do spotęgowania tego ruchu, który w niektórych państwach, z żywiołową wprost potęgą się objawia. Popatrzmy na stanowisko Węgier a stwierdzimy, iż Węgry tworzą obecnie jeden obóz monarchistyczny, który tam gros ludności skupił. Powszeczną żalobą, którą tam zarządzone, jest obchodzona z największym pietyzmem. Legitymiści węgierscy nie zawahali się obwołać królem dziesięcio-letniego syna Karola, Ottona.

Wypadki węgierskie dodają dużo odwagi monarchistom sąsiednich państw. Tak np. należałoby bacznie obserwować Niemców, których przywiązanie do Hohenzollernów, nigdy nie zanikło, dynastji tak ściśle związanej z potęgą i świetnością Niemiec.

Dla nas najbardziej żywotną kwestją jest działalność rosyjskich monarchistów. Ci ostatni bowiem pragną sprowokować wojnę bolszewicko-polską i wykorzystać ją dla swych celów. Siedzibą ich organizacji jest Warszawa, skąd przeprowadzają wszystkie swe wielce niebezpieczne zamachy, przy pomocy wybitnych osobistości carskich. Prócz Sazonowa, słynnego rosyjskiego ministra dla spraw zagranicznych, w akcji tej też brali udział generał Wrangel, p. Lubinowa i inni. Wroga tę działalność popierali również liczni przedstawiciele świata arystokratycznego Warszawy. Rząd polski powinien te groźne knowania

bezwzględnie i to natychmiast zdusić. Tymczasem przez dłuższy czas biernie się zachowywał, dozwolił na przyjazd p. Sazonowa do Polski i dopiero dn. 7 kwietnia wydał rozkaz wywiezienia p. Lubinowej głównego inicjatora tego spisku poza terytorium Rzeczypospolitej, a mianowicie do Gdańska.

Co do obywateli polskich wmieszanych w tą aferę, nietylko że ich nie uwięził, ale nawet nazwisk tychże nie ogłosił. Dziwna zaiste tolerancja! Z jednej strony ścigamy zjadliwie komunistów, a tutaj opiekujemy się czule konspiratorami. Pytanie jednak kto więcej gotów szkodzić: komunista czy fanatyczny monarchista!

Na zwołanych komisjach dla spraw zagranicznych, starano się skryształizować stanowisko rządu wobec grożącego niebezpieczeństwa. Na wniosek tow. Liebermana uchwalono wnioski, zmierzające do wezwania mocarstw reprezentowanych w Radzie najwyższej, do odpowiedniej akcji i zduszenia w jak najszybszym czasie, knowań monarchistów rosyjskich, szeroko rozgłaszanych w stolicach Europy.

Gr.

Z KRAJU

SIERSZA. W niedzielę dnia 2 kwietnia odbyło się Walne Zebranie Związku Politycznego PPS z porządkiem dziennym: 1) Zagajenie. 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania. 3) Sprawozdanie kasowe i kontroli. 4) Wybór nowego Zarządu. 5) Organizacja i taktyka. 6) Wnioski wolne. Po przywitaniu członków przez prezesa tow. **Ciołczyka** Zygmunta przystąpiono do odczytania protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia. Punkt ten referował tow. poseł **Rejdych Franciszek**, który przy tej sposobności wypowiedział sprawozdanie poselskie. Po obszernych obradach przystąpiono do wyboru nowego Zarządu, który składa się obecnie z następujących członków: Prezes **Piekarz Jan**; zastępca **Ciołczyk Zygmunt**; kasyer **Kuźnicki Jan**; zastępca **Łączka Wincenty**; sekretarz **Buzdygan Antoni**; zastępca **Dym Leon**; bibliotekarz **Dąbek Jan**; kontrolorzy: **Brejza Franciszek** i **Kurek Stanisław**. Po wyborze Zarządu referował tow. poseł **Rejdych** w sprawie święta 1 Maja. Zgromadzenie wywoły swego ulubionego posła przyjęło grzmiącymi oklaskami,

mi, tem samem się z nimi solidaryzując. Zebranie, bardzo piękne, zakończono odśpiewaniem „Czerwonego Sztandaru”.

BOCHNIA. Jak to ks. prałat Wilczkiewicz nadużywa swego urzędu parafialnego! Bo oto kiedy chodziło o potwierdzenie kwestyonariusza sądowego biednemu lokatorowi, który niedawno został wyrzucony z rodziną na bruk z mieszkania, to nasz bocheński prałat powiada, że takich rzeczy on podpisywał nie będzie, ponieważ ustawa o ochronie lokatorów jest ustawą bolszewicką i kwestyonariusza nie podpisał! Jeszcze się na lokatora oburzał, że ten gospodarz co go wyrzucił z mieszkania może robić co jemu się podoba!

Tak to u nas w obronie kamienicznika występuje ksiądz, który przecież z urzędu niejako powinien stać w obronie biednego!

Socjalista.

RABUNEK LASU PARAFIALNEGO W MIECHOWIE POWIAT TARNOBREZG. Ksiądz proboszcz Hausner wyciął i sprzedał handlarzom około 30 morgów lasu parafialnego. Z końcem marca b. r. za 2 i pół miliona mk. sprzedał ks. Hausner las plebański, bez wiedzy komitetu parafialnego handlarzom, a gdy o tem dowiedział się Komitet zwrócił księdzu uwagę, że las sprzedał samowolnie i to bez pozwolenia Inspektoratu lasowego w Rzeszowie. — Ponieważ ksiądz powiedział członkom komitetu, t. j. p. Szpytowi i p. Feliksowi Brani, że lasem on sam rządzi i że starosta Spis na to pozwolił, pp. Szpyt, Brania i Kordeba zwrócili się do starosty Spisa z interwencją, aby jako władza administracyjna wkroczył i nie pozwolił lasu ciąć, Spis powiedział, że do tego nic niema, zwrócił się przeto komitet telegraficznie do Inspektoratu lasowego p. Ilgnerta w Rzeszowie, lecz ten również nic nie odpowiedział. Gdy zaś komitet widział, że handlarze las rąbią wkroczył sam i rąbać zakazał. Handlarze komitet zaskarżyli do sądu powiatowego w Tarnobrzegu. W międzyczasie z ramienia komitetu wyjechał pp. Brania i Szpyt do Inspektoratu do Rzeszowa i co się tam dowiaduje: że Inspektorat lasowy pozwolił księdzu na prośbę rzekomo komitetu wyrąbać 30 sztuk a nie 30 morgów, że był u niego komitet, lecz to byli inni ludzie i okazało się, że ci co drzewo kupili, przedstawili się jako komitet (sprawa ta już jest w Prokuratury)! Inspektor p. Ilgnert nadał depeszę do p. starosty Spisa, aby policyjnie zakazał dalszego niszczenia lasu, jednak starosta zadrwił sobie z tego, a względnie oświadczył, że depeszy nie otrzymał, jego zaś urzędnik Piątkowski pokazał depeszę, że też rzeczywiście nadjechał! Sprawa jest tak: że podobno jest w spółce do lasu „ktos” ze starostwa, jak również z handlarzami jest współnikiem ksiądz. Sprawa nabiera coraz to większego rozgłosu, chłopci są rozgoryczeni na postępowanie księdza i starosty, a co najgorsze, że sędzia Krystek z urzędu podobno dał pozwolenie wy-

Towarzysze! Nie wiercie rozbijaczom solidarności robotniczej!

Przed Sąd robotniczy!

Zeznanie komunisty

(Ciąg dalszy)

Na caratu fabryki funkcyonowały, było żywności dość, każdy był względnie syty i odziany, zaś milio żandarmów i szpiegów, można było głos za bierać i coś nie coś robić społecznie. Obecnie w imię Wolności Słowa nie wolno nikomu wydawać pism, ani pracować społecznie wedle swego upodobania. Jeden rygor bezmyślny — terror nad sumieniem ludzkim, rozpetał się tysiącokrotnie więcej, jak za caratu.

Noc mordu i gwałtu

Nad Rosją zawisła straszna, okropna noc mordu i gwałtu! Jutrzienka Wolności zamienia się dziś w noc czerwonej reakcji — pozornie porwane pęta kapitalizmu — już dziś zaczynają zaciskać ręce rosyjskiej klasy robotniczej, oddając ją na nowo w jarzmo kapitału zagranicznego.

Zestawienie wypadków z dawnych i obecnych lat narzucało mi zagadkę, której rozwiązać nie mogłem. Usiłowałam wmówić w siebie, o czym mi ciągle wokół mówiono, że dla zupełnego zwycięstwa Rewolucji trzeba mordować bez końca — ale kogo i za co?

Kazano mi wyjechać zagranicę w celu przygotowania proletaryatu do wszechświatowej rewolucji.

Bolszewicy rozbijacze organizacyi i jedność robotniczej.

Alle i tam prześladowała cię ciągle rozterka wewnętrzna, podtrzymywana, a nawet potęgowana

faktami, jakie miały miejsce. Sądziłem, iż wszechświatowa, międzynarodowa rewolucja wymaga skupienia jaknajwiększej ilości sił klasy robotniczej we wszystkich państwach. Tymczasem pracę nad przygotowaniem tej rewolucji rozpoczęto nie od skupiania, ale od rozbijania już istniejących organizacyi klasowo uświadomionego proletaryatu.

Szereg rozłamów, dokonywujących się wskutek naszej, komunistycznej, pracy we wszystkich partjach socjalistycznych, wykołubił, zdeorganizował i rozbił jako tako trzymające się po wojnie szeregi robotnicze, dając czas burżuazji do zorientowania się i wzmacnienia po klęskach wojny europejskiej.

Szalone pomysły.

Jednocześnie zostały zdyskredytowane i ośmieszone hasła Rewolucji Proletaryackiej przez przedwczesne „upaństwowienie fabryk” we Włoszech i tegorocznej wiosennej rewolucji w Niemczech.

We Włoszech „upaństwowione fabryki” odrazu zamarły. Robotnicy musieli wkrótce oddać je z powrotem kapitalistom — wskutek niemożności prowadzenia ich samodzielnie. Więc odstąpiono bez potrzeby przed burżuazją włoską słabą stronę proletaryatu tamtejszego, a tem samem zdyskredytowano hasło Rewolucji Międzynarodowej.

W Niemczech na wiosnę roku bieżącego wywołując krwawe rozruchy, bez zupełnej wiary w powodzenie akcji rewolucyjnej, narażono tysiące robotników na śmierć, zaś burżuazji niemieckiej, znajdującej się do tego faktu pod ciągłą grozą rewolucji, pokazano, że proletaryat ani

organizacyjnie, ani bojowo, do czegoś podobnego nie jest przygotowany.

Każdego pracującego tylko dla idei i zwycięstwa rewolucji człowieka, tego rodzaju fakty musiały zastanowić. Z nadzwyczajną uporczywością zjawiała się we mnie ciągle myśl czy praca, którą wykonywam jest z korzyścią dla klasy robotniczej, czy przyspiesza rewolucję społeczną w Europie? I ciągle po głębokim rozmyśle i zestawieniu faktów, otrzymywałem odpowiedzi, że praca ta nietylko że do rewolucji społecznej nie prowadzi, lecz odwrotnie opóźnia ją, że jest kontrrewolucyjną i że w dodatku na tym wszystkim korzysta burżuazja. Za olbrzymie sumy pieniędzy nadsyłanych z Rosji, przy pomocy przekupstwa, intryg i oszczerstw dokonano w przeciągu dwóch lat olbrzymiego rozbicia politycznych organizacyi socjalistycznych, a także w dużej mierze i zawodowych, prawie we wszystkich państwach europejskich.

Rozbity na duszy wróciłem do kraju nie mając odwagi zerwać z jarzmem, w które mnie los wciągnął, nie mogłem zerwać z ludźmi, którzy jeszcze od czasu do czasu hypnotyzowali mnie koniecznością dokonywania dalszego rozkładu organizacyi socjalistycznych i zawodowych, aby, jak mówiono, Rewolucja Wszechświatowa mogła osiągnąć tryumf, aby klasa robotnicza mogła objąć i sprawować dyktaturę.

W kraju natychmiast wprzagnięto mnie w wir sprzeczności i zamętu. Zwracając uwagę moich kierowników partyjnych na ujemne rezultaty nietylko dla całości klasy robotniczej polskiej, ale i dla komunistycznej organizacyi w Polsce, otrzymywałem odpowiedzi, że wszystko właśnie po tej linii iść powinno.

(Ciąg dalszy nastąpi)

wozu i to dlatego tylko, że zauważył, iż **komitet naruszył w posiadaniu handlarzy!** Sprawa ta dosłownie przesłana szczegółowo posłom PPS i PSL Łowicy, aby wnieśli interpelację. Największą tu winę ponosi starosta Spis, który prócz zamykania delegatów Z. Z. R. Rolnych do kryminału, niczem więcej się nie zajmuje jak rabaniem parafialnego lasu. Za skutki wynikłe z tego czynimy ministra spraw wewnętrznych odpowiedzialnym.

Czy mamy wierzyć, że istnieje jakaś sprawiedliwość? Czy jest rząd czy jest władza, czy tak być musi jak książd chco?

Parafianie: W. Buczek, Jan Gruszczyński.

NIESPRAWIEDLIWOŚĆ. Piszą nam z Bochni o niebystwie wprost pokrzywdzeniu 100 proc. inwalidów wojennych Tatarczucha. Przebieg sprawy, o której mowa, miał się jak następuje: Ów właśnie Tatarczuch, obywatel miasta Bochni, 100 proc. inwalida wojenny został przedstawionym generalnej Dyrekcyi Monopoli tytoniowych w Warszawie do nadania składowni tytoniu, do ubiegania się o którą ma pełne i niezaprzeczone prawo, gdy jak wiadomo tak składownie jak też i drobne sklepy tytoniowe (trafiliki) przeznaczone są w pierwszym rzędzie tym, którzy zdrowiem i krwią służyli dobru Państwa, które też przynajmniej w ten (niewystarczający zresztą) sposób ma obowiązek udzielenia im pomocy. Tymczasem niewiadomo czemu i za czym wskazaniem czy poleceniem nadała Gen. Dyr. Mon. Tyt. ową właśnie składownię byłemu 15 proc. inwalidzie, dziś człowiekowi zupełnie zdrowemu Wolszałowi, o którym jedno jest tylko wiadomo, że był pisarzem i tatumfackim p. posła Kiernika, b. prezesa Urz. Ziemskiego. Wersja niesie, że również finansowaniem owego „rentownego przedsiębiorstwa” raczy się zajmować sam pan poseł. Oczywiście, że nagradzanie swoich sług, zaufanych i oddanych pomocników czy zauszników jest rzeczą zrozumiałą, a nawet chwalebną, wszelkie z nimi „spółki” handlowe są też pięknym i nienagannym dowodem zainteresowania się „przemysłem”, nie mniej jednak z jednym zastrzeżeniem: **nie z kieszeni Skarbu Państwa i z krzywdą najbiedniejszych i najniezwyklejszych!**

Żelazny Dzwon

Jan Hutnik: Żelazny dzwon. Wydane nakładem „Księgarni Robotniczej”. Warszawa-Lublin 1922, z wstępem Zofii Wojnarowskiej.

Z pośród szeregu pięknych i pożytecznych wydawnictw księgarni Robotniczej zaleca się zbiorek poezyj Jana Hutnika „Żelazny Dzwon”, tak melodyjnym, dźwięcznym i **oryginalnym wierszem** jak też i arcyciekawym wprowadzeniem do poezji maszyn, młotów, kowadeł, tkaliń, przędzalń, kopalń z wszystkimi ich stukami i dźwiękami z całym ich wiecznym niezmordowanym rozpędem z całą ich nieutuloną monotonią i tęsknotą i żalem.

Te momenty tęsknoty do powietrza, do słońca, do łąk zielonych i kwiecistych, do szerokich pachnących łąków zbóż, oddają z niezwykłą dokładnością nastrój duszy miejskiego czy fabrycznego robotnika.

Siła wyrażań, śmiałość porównań, giętkość i pewność języka mówią o dużym wyrobieniu i talencie, brak wszelkiej napuszości i wymuszenia o prawdziwej szczerości i bezpośredniości w twórczości **bardzo oryginalnego poety** jakim jest autor omawianej książki Jan Hutnik.

Zofia Wojnarowska autorka paru interesujących i godnych czytania poematów (n. p. „Proletariat”, „Rapt” i inne) zaopatrzyła zbiorek J. Hutnika ciekawym i bardzo silnym wstępem, o momentach wprost nieporównywalnych dzięki niezmiernie sile użytych wyrażań i zastosowaniu rytmowi: n. p.:

„Widywałam go w węglu kopalni
górnika, Jana Hutnika,
w ołowianych błyszczących grotach
w śnieżystej solnej komorze —
służyli mu tam koboldowie
i, umarłemu w zasypanych szczytach,
kładli ciche rączyny na oczach i głowie,
dla sztygarów niewidzialni...”

Niestety są w owym wstępie, drobne zresztą usterki językowe, czuć **robieństwo** wiersza (rzecz najbardziej karygodna na świecie!) czuć brak bezpośredniości i szczerości co niewątpliwie wy-czuwa i sama autorka.

Wreszcie wprowadzono w niniejszej książce jeszcze jedną słuszną innowację, otóż na ostatniej stronie umieszczono nazwiska drukarzy, którzy pracowali nad jej wydaniem. I tak dowiadujemy się: układał członki tow. Gieracz, łamał tow. Fuchs, odbijał tow. Wojciechowski.

Tak robotnicy jak wszyscy zajmujący się poezją ludzie powinni piękną książkę J. Hutnika przeczytać a biblioteki powinny ją nabyć i rozpowszechniać.

KRONIKA

O AMBITNYCH WARCHOLACH. Bratni nasz organ „Łódzianin” pisze: Prasa burżuazyjna dość dużo poświęca uwagi t. zw. „Partyi niezawisłych socjalistów”, czyli grupie usuniętych z PPS „działaczy” z właścicielami składów aptecznych, dr Bolesławem Drobnerem i p. Julianem Łopatką na czele. Odezwa tego nowego stronnictwa mówi między innymi: „Dzisiejsze parlamenty pełne nierobów, próżniaków i wyzyskiwaczy...” (przysł. podług „Rzeczypospolitej”). Widocznie ośmielone tym faktem, nowe „stronnictwo” zapowiada udział w wyborach sejmowych. Reklamowana przez prasę burżuazyjną grupa dr B. Drobnera i p. Łopatkę oparta jest na przywaciu i tylko tej przywacie służyć może. Kokietowanie z komunizmem i zacięcie zwalczanie PPS nie jest żadnym „kierunkiem” myśli politycznej. — Nowa grupa wzięła „na kawał” starego Ledebyra z „Niezależnej Partii Soc.” Niemiec — który przysłał list na jej konferencję — ale nie weźmie „na kawał” robotników polskich.”

UMOWY ZBIOROWE W ROLNICTWIE. Po bardzo długich rokowaniach w Głównej Komisji Polubownej zostały przyjęte umowy zbiorowe dla: ordynaryuszy, rzemieślników, komorników i robotników dniówkowych. Wydrukowane są one w Nr. 3 „Niedoli Chłopskiej” z dnia 9 kwietnia. Umowy te są dużym zwycięstwem, bowiem obszarnicy początkowo wcale nie chcieli umów zawierać. Został do tego przez masowe zjazdy i demonstracje robotników rolnych zmuszeni, przyczem zgodzili się na zawarcie umowy dla „dniówek” w Warszawie. Pod wpływem walki Związku ogromna ilość, 150.000 wydalonych, znacznie się zmniejszyła; 11.000 bowiem znalazło pracę. Związek domaga się, aby 4000 robotników rolnych zajął się rząd, zapewniając im dach nad głową i zarobki. Najlepszym wyjściem byłoby zabronienie eksmisji.

KURS JAJCZARSTWA. Coraz bardziej daje się odczuwać brak fachowców do pracy w dziedzinie handlu jajami. Pragnąc temu zaradzić, zostanie urządzony w Warszawie w jednym z miesięcy letnich b. r. 20-to dniowy kurs jajczarstwa, obejmujący całokształt techniki tego handlu, ze szczególnym uwzględnieniem ćwiczeń praktycznych w magazynach Związku Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich. Program wykładów obejmować będzie: organizację i prowadzenie spółdzielczych zbiornic jaj, cele i zadania spółdzielczości, jajczarstwo, rachunkowość i hodowlę drobiu. Pod koniec kursu odbędzie się wycieczka do zbiornic jaj. Na kurs przyjmowani będą kandydaci, mogący wykazać się conajmniej poprawnym czytaniem, pisanem i rachunkowością. Pierwszeństwo jednak mieć będą ci kandydaci, którzy posiadają dokładną znajomość stosunków wiejskich, oraz pracowali w rolniczych spółdzielniach. Opłata za cały kurs wynosić będzie 5000 mk. Po cenach ulgowych zapewnia się nocleg. Kursistom, uznanym przez komisję egzaminacyjną za uzdolnionych do zajmowania stanowisk w zbiornicach, zostaną wydane świadectwa. Zgłoszenia na kurs przyjmuje Centralny Związek Kółek Rolniczych, Warszawa, Kopernika 30.

DANINY PUBLICZNE. Ministerstwo skarbu komunikuje: Daniny publiczne przyniosły w b. Królestwie Polskim i w Małopolsce w grudniu ub. r. namaz kwotę 12 miliardów 250 milionów 800 tysięcy marek. W tem podatki bezpośrednie dały 2 miliardy 108 milionów 900 tysięcy marek. Wpłaty na nadzwyczajną daninę państwową: wpłacono 36 milionów 400 tysięcy marek, podatki pośrednie 1 miliard 836 milionów 500 tysięcy, monopole 4 miliardy 579 milionów 500 tysięcy, ła 2 miliardy 436 milionów 400 tysięcy, opłaty należności 907 milionów, opłaty od koncesyj na domy bankowe i kantory wymiany 6 miliardów 300 tysięcy, wreszcie państwowy urząd naftowy 270 milionów 700 tysięcy.

OBLAKANE POMYSŁY PADEREWSKIEGO I KLERO-ENDECKIE KLIKI! Oddawna już krąży w polsko-amerykańskiej prasie pogłoski o zamienionym powrocie do kraju p. Paderewskiego, jako kandydata na... prezydenta Rzeczypospolitej. Obecnie polska prasa postępową w Stanach Zjednoczonych wykryła całą kampanię, prowadzoną w tym celu tajnie przez kler polski na wychodźstwie i z oburzeniem ujawnia szczegóły tej kampanii.

Otóż klika przyjaźni p. Paderewskiego zorganizowała komitet dla zbierania specjalnego funduszu imienia Paderewskiego, który to komitet nazwała szumnie „komitetem 500”. A w imieniu

tych tajemniczych 500 rozsyłane są tajnie do poszczególnych księży i innych zaufanych osób listy z apelem, nawołujące do zbierania pieniędzy dla Paderewskiego, na utworzenie „jednolitej linii narodowej”. Na listach tych podpisuje się w imieniu komitetu 500 — 26 osób, wśród nich 13 księży. Tak więc zacznie się znów niedługo haniebna robota rozbijacka endecków za pieniądze ogłupiałego i otumanionego ludu polskiego w Ameryce! — Ale nie wątpimy, że i dolarzy amerykańskie nie nie pomogą! Takim domem wariatów jeszcze Polska nie jest, aby narwany komedyant, który się tak haniebnie skompromitował w czasie swej prezesury, jak to zrobił Paderewski — mógł być wybrany prezydentem Polski!

ROBOTNIK DRZEWNY

DO ZARZĄDÓW WSZYSTKICH ODDZIAŁÓW ZWIĄZKU ROBOTNIKÓW DRZEWNYCH! Ze względu na potrzebę zestawienia rachunkowego za rok 1921 wzywamy wszystkie oddziały do jak najszybszego przysyłania obrachunków.

Również apelujemy do Zarządów wszystkich oddziałów, ażeby lojalnie wykonywały uchwały plenarnego posiedzenia z dnia 10 i 11 grudnia z. r. i **zbięrały składki** w myśl **Okólnika** rozesłanego, na głodujących w Rosji.

Jeszcze raz przypominamy o **potrzebie przysyłania obliczeń co miesiąc**, a to ze względu na zbliżający się ogólnopolski Kongres Zjednoczenia robotników drzewnych, a prawo do wysłania delegatów na Kongres będą miały tylko te Oddziały, które nie zalegają z obrachunkami w myśl statutu 6 tygodni.

Towarzysze i Towarzyszk! Wzywamy Was do silnego zwarcia się około naszego Związku, gdyż obecny kryzys ekonomiczny, wznagająca się reakcja, zamachy na 8-godzinny czas pracy, wymagają z naszej strony jak największej siły, celem zorganizowania oporu przeciw zamachom kapitalistycznym. To może nam dać tylko potężny Związek Centralny, oparty na zasadach walki klasowej.

A więc do szeregu! Wstępujcie do Centralnego Związku robotników drzewnych w Polsce.

Za Zarząd Centralny:

Kmiecik Michał, przew. **Jaroszewski Bol**, sekr.

DO ZARZĄDÓW ODDZIAŁÓW WSZYSTKICH Zwracając się uwagę, że w regulaminach, rozsyłanych, zawierających uchwały plenarnego posiedzenia, zaszła pomyłka, a mianowicie z klasy III pozostaje dla grupy nie 6 mk., lecz 3 na wydatki administracyjne.

Za Zarząd Centralny: **Bol. Jaroszewski.**

USTRON. Pod przewodnictwem tow. Jana Sadlika odbyło się w niedzielę 9 kwietnia b. r. zgromadzenie tutejszych robotników drzewnych, na którym o bieżących sprawach organizacyjnych mówił tow. Papla z Bielska. W dyskusji przemawiali tow. Holewa, Sadlik i inni. Po załatwieniu tego punktu porządku dziennego tow. Papla wygłosił wykład naukowy o alkoholizmie jako wrogu klasy robotniczej, wykazał jakie następstwa są u rodziców alkoholistów, jakie ciężary podatkowe muszą obywateli takiego państwa ponosić na kaleki z tych powodów, płacić policy i sędziów na ten cel, gdyż większość niemoralnych czynów zbrodni są wynikiem alkoholu, że nie pomoże straszyć piekłem za to, ale z korzeniami to zło tępić trzeba. Wykład bardzo zainteresował zebranych, tak że apelowali, żeby częściej takie odczyty urządzać, przy większym zebraniu kobiet swoich, żeby i te się o tak ważnych sprawach dowiedziały. Po rozprzedażu szeregu broszur przez tow. Paplę zebranie zakończono.

Odpowiedzialny redaktor: **Bolesław Jaroszewski**
Z Drukarni Ludowej w Krakowie.

IGNACY CYPRES — Kraków — Szewska 13/18

Mimo, że wskutek wojny towary znacznie podrożały: firma

sprzedaje towary po nadzwyczajnie niskich cenach:
Niklowy system Roskopf Patent z łańcuszkiem Mk 4000.—, tensam na kamienie Mk 4500.—, Niklowy lub stal. płaski zeg. z port. cyferbl. Mk 5500.—, Stalowy damski na rękę Mk 6000.—, Budzik najlepszy Mk 3000.—, Harmonie po Mk 6000.—, 10000, 15000.— i wyżej. Dyamenty do szkła Mk 2500.— i wyżej. Maszynki do włosów Mk 2500.—, 300—, 3500.— Brzytwy po Mk 800.—, 1000.—, 1200.—.
Przy zamówieniu połowę zadatku, reszta za pobraniem. Cennik ilustrowany za przysłaniem 30 Mk orzekazem.
Kupuje srebro i złoto.